

Kennsluleiðbeiningar

„Líkami þinn“

Kaflinn „Líkami þinn“ fjallar um kynferðislegt ofbeldi og mikilvægi þess að börn sem upplifa ofbeldi segi fullorðnum frá því. Efnið er samið með það í huga að vinnan sé kennarastýrð, hvort sem er í öllum bekknum eða í minni hópum.

Áður en þú byrjar – góð ráð.

Aðstæður í nemendahópnum

Farðu yfir allt efnið áður en þú notar það í kennslu, gjarnan með samkennara. Kortleggðu þinn nemendahóp og hugleiddu hvort einhver þemu henti þeim sérstaklega vel, eða séu líkleg til að verða þeim erfið.

Eftirfylgni

Gefðu þér nægan tíma með nemendum og vertu vakandi fyrir hugsanlegri þörf á eftirfylgni. Sjáðu til þess að vera til staðar ef nemendur hafa þörf fyrir að spyrja spurninga eða ræða málin eftir að kennslu lýkur.

Leitaðu gjarnan ráða hjá skólahjúkrunarfræðingi eða öðru fagfólki áður en þú byrjar að kenna efnið og sjáðu til þess að nemendur viti hvar og hvenær þeir geta rætt við skólahjúkrunarfræðing eða annað aðgengilegt fagfólk.

Upplýsingar til aðstandenda

Það er gott að upplýsa aðstandendur um efnið sem verið er að fjalla um í bekknum. [Sjá upplýsingar fyrir aðstandendur um vefinn „Ég veit“](#):

Hefur þú áhyggjur af barni?

Ef þú hefur áhyggjur af barni þá getur þú aflað þér meiri upplýsinga með því að lesa hvað hægt er að gera [hér](#).

Skólinn er skyldugur til að fylgjast með nemendum og grípa inn í þegar brotið er á nemendum, til dæmis með einelti, ofbeldi, mismunun eða áreitni. Ef skólinn hefur gert allt sem hægt er að gera innan skólans getur hann leitað til Landsteymis sem starfar á vegum Mennta- og barnamálaráðuneytis. Landsteymið byggir á grunni farsældarlaga og þeirri sýn að kerfin eigi að sameinast um að barn fái þann stuðning sem þarf hverju sinni. Hvatt skal til og veittur stuðningur til þess að mál barns sé unnið á grundvelli þeirra laga og þjónusta sé samþætt þvert á kerfi.

Ráð og leiðbeiningar:

Með öllum köflum fylgja verkefni og spurningar:

Horfum á kvikmynd: Kvikmyndir sem fjalla um þemað hverju sinni. Það er mælt með því að byrja kennsluna á því að horfa saman á myndina í bekknum.

Tölum saman: Umræðuspurningar um efni myndarinnar sem leiða börnin áfram að því sem þau eru að læra í þemanu. Umræðuspurningar geta verið góð leið til að kanna forþekkingu nemenda og gefa einnig tækifæri til að ígrunda saman áður en áframhaldandi vinna hefst. Gefið ykkur gjarnan tíma til að hlusta á börnin og spjalla við þau. Það er æskilegt að kennari stýri samtalinu.

Lesum saman: Fræðslutextar sem kafa dýpra í efnið. Mælt er með því að lesa þessa texta í sameiningu, þar sem kennari stýrir yfirferð textans.

Spurningar og svör: Hér eru spurningar sem gætu brunnið á börnunum, þegar þau eru búin að fara í gegnum aðra hluta kaflans, það er æskilegt að kennari stjórni sameiginlegri vinnu með spurningarnar og svörin.

Það er hægt að nota spurningarnar á undan annarri vinnu í kaflanum, í miðju kafi eða þegar öðrum hlutum er lokið.

Verkefnablað nemenda: Verkefnablað til útprentunar með verkefnum fyrir nemendur. Mælt er með því að kennarinn prenti út eitt blað fyrir hvern nemanda. Verkefnablaðið getur hentað sem samantekt, þar sem nemendur fá tíma til að vinna áfram úr efni þemans. Hlustaðu gjarnan á hugsanleg samtöl nemenda á meðan þeir vinna verkefni.

Verkefnahugmyndir fyrir kennara

Verkefnahugmyndir til útprentunar sem þú sem kennari getur notað með nemendum. Verkefnin eru hugsuð sem tillaga að lokaverkefni þemans, þar sem nemendurnir fá tækifæri til að taka þátt.

Um kennsluferlið:

„Líkami þinn “ skiptist í fimm þætti:

1. Spurningar og svör:

Hér er fjallað um hugtökin kynlíf, samþykki og kynferðislegt ofbeldi og merkingu þeirra. Það er hægt að nota svörin sem er. Svörin má nota sem eins konar hugtaka-banka sem getur komið að gagni á undan annarri vinnu í kaflanum, í miðju kafi eða þegar öðrum hlutum er lokið.

2. Sagan um Leví

Sagan um Leví fjallar um deilingu mynda og kynferðisofbeldi á netinu.

Í myndinni og tilheyrandi verkefnum er fjallað um kynferðisofbeldi á netinu bæði á milli jafnaldra og milli fullorðinna og barna.

Það getur verið gott að byrja kennsluna á því að horfa saman á myndina um Leví, þar sem hún er grunnur annarra verkefna í þessum kafla.

Í myndinni kynnumst við Leví sem fær skilaboð frá stelpu í gegnum spjall. Þau byrja að daðra og skiptast á nektarmyndum og myndskeiðum. Í fyrstu finnst Leví þetta spennandi og skemmtilegt, en smám saman byrjar stelpan að þrýsta á hann og reyna að fá hann til að senda fleiri og grófari myndir. Hún hótar að deila myndunum og myndböndunum með öllum sem hann þekkir. Leví veit ekki hvað hann á að gera, en velur svo að segja mömmu sinni frá því sem gerðist. Í lok myndarinnar kemur svo í ljós að stelpan sem Leví var að spjalla við er í raun fullorðinn karlmaður.

3. Sagan um Nóa

Sagan um Nóa fjallar um tælingu (e. grooming) og kynferðislegt ofbeldi. Í myndinni og tilheyrandi verkefnum er fjallað um hvernig fullorðnir nota tælingu og byggja upp traust til að geta misnotað börn. Í efniinu er lögð áhersla á að þannig hegðun fullorðinna sé aldrei börnum að kenna.

Það getur verið gott að byrja kennsluna á því að horfa saman á myndina um Nóa, þar sem hún er grunnur annarra verkefna í þessum kafla.

Í myndinni kynnumst við Nóa. Nói, sem spilar fótbolta, fær mikla athygli frá þjálfaranum sínum. Athyglin virðist í fyrstu jákvæð, en þróast yfir í annað og verra þegar þjálfarinn beitir Nóa kynferðisofbeldi. Nói veit ekki hvað hann á að gera. Þjálfarinn hefur reynst honum vel, og hann gaf Nóa meira að segja nýja fótboltaskó. Það kemur svo í ljós að annar í liðinu hefur upplifað það sama. Þeir tveir ákveða að lokum að tala við skólahjúkrunarfræðinginn um það sem gerðist.

4. Að segja frá

„Að segja frá“ fjallar um kynferðisofbeldi í nánum samböndum. Þátturinn fjallar um hvers erfitt það getur verið að segja frá kynferðisofbeldi, ekki síst ef gerandinn er einhver sem okkur þykir vænt um, og um mikilvægi þess að gera það samt.

Í þessum hluta er einnig útskýrt hvað nauðgun er.

Það getur verið gott að byrja kennsluna á því að horfa saman á myndina, þar sem hún er grunnur annarra verkefna í þessum kafla.

Í myndinni fáum við að heyra sögu stúlku sem er nauðgað af pabba sínum. Stúlkan vill vera sterk og reynir að láta eins og ekkert hafi gerst. Hún óttast hvað verði um pabba hennar ef hún segir frá. Það líða mörg ár áður en hún getur sagt vinum sínum frá. Þá skrifar hún líka um atburðinn í skólanum og kennarinn áttar sig á því að hún þarf hjálp.

5. Aukaverkefni

Líkami minn tilheyrir mér

Öll börn eiga rétt á að ráða yfir eigin líkama og það eru ákveðnir hlutir sem fullorðnir mega aldrei gera við líkama barna. Í námsefninu fyrir 1. - 4. bekk á vefnum Ég veit eru fjórar stuttar myndir með verkefnum og umræðum. Þessir þættir kallast *Líkami minn tilheyrir mér*. Þættirnir gefa saman góða innsýn í þemu sem tengjast líkamanum, mörkum, misnotkun og hvernig við getum fengið hjálp ef við þurfum á því að halda.